

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra . . . 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési felhívás.

F. évi április 1-étől a „Tiszántúl” polit. napilapra új előfizetést nyitottunk.

A „Tiszántúl” zászlójára a katolikus szellem és irány jel-szavai vannak felírva.

A „Tiszántúl” az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt. —

Félévre . . . 3 > —

Negyedévre . . . 1 > 50 kr.

Egy hónapra . . . — 60 >

Helyben házhoz kézbesítve:

Egész évre . . . 8 frt. —

Félévre . . . 4 > —

Negyedévre . . . 2 > —

Egy hónapra . . . — 80 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt. —

Félévre . . . 5 > —

Negyedévre . . . 2 > 50 kr.

Egy hónapra . . . 1 > — >

Kérjük az előfizetéseket mielőbb eszközölni, hogy a lap pontos szélküldése körül zavar elő ne fordulhasson.

Vidéki előfizetések legzélszerűbben postán, utalvánnyal eszközölhetők.

A kiadóhivatal.

Megjegyzések az állami anyakönyvvezetéshez.

I.

Megelőző ily című cikkeinkben visszamutattunk egy nagyon fontos alapkörülményre, (melyet nem lehet elégszer emlegetni, hogy minél világosabban emlékezetben maradjon!) tudniillik arra, hogy midőn annak idejében az idevonatkozó törvényjavaslatot tárgyalták, minden egyéb elvi ellenvetésektől eltekintve, leginkább két rendbeli gyakorlati kifogás hangzott fel és tünt ki, hogy: a megvalósítandó állami anyakönyvvezetéshez nem lesz elegendő számu kellően alkalmas egyén, s hogy az új intézmény roppant költséges fog lenni. De persze a kormány az ellenkezővel hitette a közvéleményt, s a liberálisok

elhitték, a mit a kormány elhitetni akart, s a javaslat törvénynyé vált.

Továbbá reámutattunk a kormánynak a törvény végrehajtására vonatkozólag kiadott nevezetesen az anyakönyvi kerületek beosztásáról s az anyakönyvvezetők-ről és ezek díjazásáról szóló körrendeletekre. S kimondottuk ezekről őszinte, de tárgyilagos véleményünket.

Az elsőre nézve konstatáltuk, hogy a legnagyobb hipokrizissal van megfogalmazva, a mennyiben minden jót és szépet kíván egyes pontjaiban, csak az a baj, hogy a kívánatok összességökben mennek tönkre. S a másodikra nézve nézetünk abban összpontosult, hogy a kelletlen és díjazatlan munka nem sokat fog érni.

Mióta fennebbi tartalmu cikkeinket megirtuk és közrebocsátottuk, a legnagyobb gonddal gyűjtöttük a felhívott közegek, vagyis a megyei közigazgatási bizottságok által elkészített s felterjesztett javaslatok anyagát. S ezt az anyagot a legnagyobb figyelemmel áttanulmányoztuk.

S már most azon helyzetben vagyunk, hogy a közönség ítélete alá bocsáthatjuk azon kérdést: valljon e tárgyban előbb kifejezett aggodalmaink beváltak-e vagy sem? —

Legelőször az anyakönyvi kerületek beosztását illetőleg, még egyszer emlékeztetbe idézzük azt, hogy a belügyminiszter körrendelete határozottan egyik mellékül állította fel, hogy a felek az anyakönyvhez minél könnyebben hozzáférhessenek. Hát bizony ez a mellék, a beterjesztett javaslatok egyhangu tanubizonyossága szerint többé kevésbé keresztülvihetetlennek mutatkozik.

Megint egészen eltekintünk azon, bár kivételes, de annál súlyosabb visszacsúsgoktól, melyek a fennforgó kényes ügyben a legnagyobb zavarokat idézhetik elő, például: hogy a jövő anyakönyvi kerületek esetleg a közjegyzői kerületekkel nem azonosak, hogy egyik másik kerület szét van bontva, el van darabolva,

hogy a hivatalos közeg még nem is lakik ott stb. (tessék a többi között a bihar-megyei tervezetet figyelmesen végigolvasni, ebben is van ilyen eset elég.)

De máskülönb is, még pedig azt lehet mondani általában, a felek kívánt kényelmére való tekintet ugyszólván végképen el van ejtve, mert hiszen ez már, kivált a multhoz képes magában a felállítandó anyakönyvi kerületek számának lehető korlátozásában, (például: a bihar-megyei tervezetben csak 209 kerület van telvéve, holott eddig a megye területén összesen 570 különféle felekezeti anyakönyvvezető volt!) tehát a több község csoportosításának szükségében, a dolog természete szerint, benné foglaltatik s illetőleg abból önként következik.

A kimutatásokból csakugyan azt tapasztaljuk, hogy egyes községekből álló kerületek mellett mindenütt jelentékeny számu csoportosítások vannak, talán azért mert így is kevés volt az alkalmas egyén, vagy pedig azért, hogy később elkerülhetetlen kiadás kevesebb legyen.

S a legnagyobb baj ott van, hol a csoportosítások meg épen a tulnyomó számot képezik (például Arad 60 egyes mellett 39 csoportosított, Bihar 108—109, Sopron 26—68, Baranya 15—67!)

Mindezeknél fogva a megvalósítandó állami anyakönyvekben való minél könnyebb s minél kényelmesebb hozzáférhetőség kérdését illetőleg, korábban a belügyminiszter rendeletében foglalt utasítások halmaza alapján, bizvást kimondhattuk előre is abbéli kritikánkat, hogy a fennemlegetett tekintet sajátképen ki lett zárva, s jelenleg a beterjesztett javaslatok fényeinél fogva csakugyan konstatálhatjuk, hogy igen is, ki van zárva.

De hát a pusztá kényelem, a felek, az állampolgárok kényelme, valljon manapság ez legyen az a kicsinyes akadály(?) mely a liberális nagy tendenciáit(!) feltartóztatni képes lehesen?! — —

A nyitrai választás.

Menynyire nem igazak a liberális lapok által az újabb nyitrai választásra vonatkozólag már is világgá bocsátott híresztelések, legjobban bizonyítja dr. Tóth János, a »Nyitra-megyei Szemle« szerkesztőjének következő tudósítása:

»A verekedésekről szóló nyitrai táviratok merő koholmányok a közvélemény megtévesztésére. A Janits párt teljesen le van verve. A falusiak, kik Latkóczyra szavaztak, most csoportosan hagyják el, a néppárthoz esatlakozva. Tegnap a faluról bejött falusiak a Janits-zászlókat hazamenet maguk tépték szét és eső ellen azokba burkolóztak. A rémtáviratok arra való, hogy a katonaság közbejöttét megokolják és velük a néppártot korlátozzák. Altalános a meggyőződés, hogy Janitsnak jóval kevesebb szavazata lesz Latkóczynál. A nyitrai polgárok visszaküldik a zászlókat, kik Latkóczyra szavaztak. Tarnóczyt ma rendőresapat kísérte a vasutra, oly nagy ellene az elkese-redés.«

Különbözik a választást s ennek határnapját még mindig halogatják. Valószínűleg csak a husvétünnep után fog végbemenni. A központi választmány tagjai eddig még nem is kaptak meghívót gyűlésre. Választási elnök előreláthatólag Pongrácz Kálmán közjegyző lesz, kinek pártatlanságában a kormánypárt és ellenzék egyaránt megbíznak.

Hát bizony ideje is volna, ha már egyszer egy tisztességes választást is láthatnánk.

A liberálisok bukása Ausztriában.

Salzburg második kerülete követte a harmadik példáját. Ugyanazon rövid jelentés ugyan azt a fényes eredményt jelenti az áprilisi választásról, mint a multkori márcziusiról. Minden mandátumot a ker. szocialisták nyertek el, megbukott minden liberális jelölt. Emeli a győzelem nagyságát az, hogy a ker. szocialisták most léptek fel először. Ez is jelenti, mint a bécsi választás: meggyűlölték, megutálták a liberális uralmat, férfiasan lerázták magukról. Itt a példa, — kövessétek!

Lapszemle.

Budapest, 1895. április 3.

A Magyar Állam »A mükatholikusok« cz. alatt azt írja, hogy senkit sem szabad elismerni katholicusnak, senkinek sem szabad ígérni egyetlen szavazatot, ki meg nem ígéri, hogy a meghozott egyházpolitikai törvények eltörlésére törekszik. Kik ezt nem teszik: azokat csak »mükatholikusoknak« tartja, kik ellen föl kell venni a harcot a leghatározottabban.

A Hazánk »Bánffy a gazdák ellen« czim alatt kegyetlenül megtámadja a kormányt, hogy a f. év május havában tartandó gazdakongresszuson nyíltan megtagadta képviseltetését. Ez világos hadüzenet az agrarizmus ellen, melyet semmiesetre sem szabad megtorlatlanul hagyni annak a 700 férfinak, kik e kongresszus tagjai lesznek.

A Nemzeti Ujság-ban Kaas Ivor gunyolja ki a liberálizmust egy tréfás hiszekegy alakjában, mely tréfa alatt azonban mind tiszta igazság rejlik. A liberálizmus bukását örömmel várja a nemzet, mert ezután a nemzeti felfogás, a kereszténység és alkotmányosság restaurációja fog következni.

A Magyarországnak »A Hentzi-émlék« czim alatt első helyen azt írja, hogy a mult éjszakán a budai várban levő Hentzi-émléket légbe akarták röpíteni, de ez megmaradt. A dolognak nem tulajdonít jelentőséget. A Hentzi-émlék ugymond kellemetlenül érint minden hazafit, kétségtelen, hogy annak főnállása bántó és megalázó. Ennélfogva ugymond, aki azt óhajta, hogy a Hentzi-émlék eltávolíttassék: együtt érez a nemzettel. Megróvja azonban, ki dinamittal, titokban, éjszakának idején szándékozik az émléket megsemmisíteni. A Hentzi-émlék eltávolítása szerinte a főváros jogkörébe tartozik. Nem szűnt meg az a joga, hogy akkor távolítsa el onnan, amikor jónak látja! De az erőszakot rossz fegyvernek, s a ki csinálta: hőbortosnak tartja.

A Nemzet a budai merényletről ezikkezve kemény hangon itéli el a tettet, ki közvetett módon a királyt is megsértette, s a magyar nemzetet rossz hírbe hozza Európa színe előtt is.

A Magyar Hirlap elitélő hangon nyilatkozik ugyan a Hentzi szobor ellen tervezett merényletről, de mindazonáltal nagyon üdvösnek tartaná, ha ezt a gyűlöletes émléket más helyre helyeznék át.

A Pesti Napló A »Budavári robbanás« czim alatt a merényletről írva, nem igen itéli el a tettet, sőt hosszabb fejtegetés után azt mondja, hogy a nemzeti önérték erkölése azt kívánja, hogy a Hentzi szobrot ugyanaz a fejedelmi kéz és fejedelmi erkölcs távolítsa el, a mely felállította.

A Pesti Hirlap a Hentzi szobor elleni dynamit merényletben a nemzet becsületét látja megtámadottnak, mert a magyarnak ilyen tett nem fér jelleméhez s különben az ily cselekedet, ha sikerülne is, nem azt eredményezné, a mit most várnak tőle, hanem beláthatatlan bonyodalmakat a király és nemzet között.

Az **Egyetértés** a képviselőház jövődől munkaprogramját tárgyalja s arra az eredményre jut, hogy ez is csak olyan ülés szak lesz, mint az előbbiek, ugyanis a semmittevés és időrablás korszaka, melyből a nemzetnek semmi haszna sem lesz, csak a kormánynak.

A Budapesti Hirlap a budavári bomba merényletről ír s nagyon szükségesnek tartja ennek a végzetes szobornak mielőbbi eltávolítását, mely már annyi bajt okozott a nemzetnek.

NAPTÁR.

— Április 4. —

Csütörtök, Róm. kath. Izidora. Prot. Izidor. Gör. kel. márcz. 23. Nikou. Izr. Nisau 10.

Nap kel 5 óra 20 p., nyug. 6 óra 15 perc. Hold kelt 10 óra 15 p., nyug. 2 óra 22 p.

Ápril 4. Városi közigazgatási bizottsági ülés.

„ 5. Katonai lövésár Nagyváradon.

„ 5. Iskolaszéki ülés.

„ 7. A kerületi betegsegélyző egyesület ülése.

„ 8. Biharmegyei községi és körjegyzők egyesületének rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor a Széchenyi szállodában.

„ 11. Városi közgyűlés.

„ 15. A nagyváradai építőiparosok társulatának közgyűlése d. e. 10 órakor az ipartestület helyiségében.

„ 16. Zárhatáridő a László malom új részvényeinek jegyzésére.

„ 28. A nagyváradai hegyközség megalakítása.

„ 28. A nagyváradai szőlőbirtokosok közgyűlése.

Jun. 4. Középiszkolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A kérők.

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Írta: S. Gyula.

— Nem! míg én élek, nem leszesz azé a semmi emberé! Hisz annak még anyija sincs, hogy magában tisztességesen megéljen! Az én Rózsika lányomat nem olyan embernek neveltem; neki boldognak kell lennie, már pedig a szerelem nem tesz boldoggá, ha mellette van a szegénység! . . . Mennyivel más ember az én Bélteleky barátom; ő komoly és gazdag ember! . . . És én ma neki is ígertem kezdetet. Semmi ellenvetés! ez így lesz; így akarom!

Igy beszélt felhevülve az öreg Dombházy. — Neje és leánya szólni sem mertek a szokatlanul izgatott embernek . . . Dombházynek csak mélyebbre hajolt tányérja fölé, mintha leejtett kendőjét akarná felemelni, — pedig szeméből törülte ki az odalopódzott könnyet . . .

Mert az ő tetszését és beleegyezését bírta már a két fiatal szerelmes. Réá bízták az atya megnyerését . . . És az a leányt annyira szerető atya, — nem bírva uralkodni érzelmein, — durva hangon tagadta meg . . . Sőt leányát egy öreg emberhez akarja erőltetni! . . . Kinos nyugtalansággal vizsgálta férje arcát, de azon csak az izgatottságot és felháborodást láthatta. Szíve mégis összeszorult és a gyöngéd feleség előérzetével sok sok bajt következtetett . . .

Rózsika szívét összetörte a szerfeletti kin...

Oh! mert atyja egy szaváva tönkretette egész élete boldogságát! . . .

Hangos sirással borult az asztalra, de atyját mindez meg nem hatotta.

A család előtt azonban érintetlen maradt a vacsora. Mindegyik saját gondolataival volt elfoglalva.

Egyszerre Rózsika eltökélten emelkedett fel, — felszáritotta könnyeit . . .

— Atyám! — mondá bátran, de az elkényeztetett gyermek durczás hangjával is — én Rétfalvyt nagyon szeretem! . . .

Dombházy e szavak hallatára előbb egy fájó pillantást vetett leányára, — de rögtön le győzte gyöngeségét.

— Szó se legyen többé a dologról — mondá durva hangon — Béltekyé leszesz és punktum! . . .

De a leány most még határozottabb hangon mondá:

— Én őt szeretem; — és övé leszek, vagy a halálé! . . .

Az atyát e nem várt ellenállás teljesen kizozza a sodrából. Felugrik és nekivörösödve kiált:

— Itt én parancsolok! és az fog történni, amit én akarok! Te pedig engedelmességedni tartozol! . . . És most jóéjszaka! . . . Ezzel magukra hagyta őket . . .

... Sokáig sirt még álmában Rózsika . . . Végre mégis elnyomta az álmot . . .

De álma korántsem volt nyugodt. Inkább önkívületben, mintsem álomban feküdt, forgolódott nyugtalanul.

Lázás képzelete álmában esküvőre vezette. De nem szeretett Gusztija állott mellette, hanem az öreg Bélteky . . .

Bélteky már elmondta az esküt . . . Most réá kerül a sor . . . A pap kérdezi: »Akarsz-e élettársa lenni?« . . .

— Nem! nem! Inkább meghalok! . . . — kiált Rózsika lázas önkívületében hangosan.

Anyja felrezen álmából leánya hangjára; hozzá siet. De már a következő pillanatban ijedten esenget a eselédségnek és küld orvosért.

... Ott fekszik a szép lány . . . Holthallavánnyan . . . csak elszörnyedt tekintetéből látszik még, hogy él. De szeméi merevek, üvegesek . . . az ajkak mozognak, de nem adnak hangot . . . a mell örült gyorsasággal szedi a levegőt . . .

Hiába kísérli meg az anya szeretetének legédesebb szavaival eszméletre kelteni szeretett leányát. Hasztalan borogatja izzó homlokát, tördeli fájdalmában kezeit.

A szép szemek üvegesek maradnak, a rózsás ajkak kicserepesednek, a piros arc elhalványul . . . Csak két oldalt középbén tűnik fel egy-egy izzó vörös folt.

Hónapok teltek az elszomorodott család felett. Rózsika fiatal életerejé legyőzte a tifusz romboló hatalmát. Visszatért egészsége, de lelkében, agyában sötétség maradt.

Napokat eljárta magában, észre sem véve az őt követő édes anyát, fel nem ismerve a fájdalomtól és lelki gyötrelmetől megtört atyját.

Vagy — éppen mint most is — gyermekként játszott a szoba földjén kavicsokkal, fa-

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papírkereskedésben Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésben Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésben Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésben Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
 Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* Egy nagyváradai főpap kitüntetése.

Winterhalter Antal nagyváradai apátkanonok s lyceumi prorektora XIII. Leo pápa pápai házi főpappá praelátus domestikus nevezte ki. Minő széles körben s mily benső örömet kelt a magas kitüntetés, — melylyel egy félszázados buzgó papi élet kiváló érdemeit mintegy hozzájárulva a jubileum ünnepléséhez Krisztus Jézus földi helytartója koronázta meg, — nyilván mutatták a nem régfolyt jubileumi ünneplések. Az új praelátus, ki híven nemes szívéhez a jótékonyság oltárára letett gazdag alapítványokkal tette kiválóan becsessé háláját az új praelátus kinevezése fölött általános és őszinte az öröm. Azért midőn e helyütt mi is kifejezést adunk őszinte örömnünknek a magas kitüntetés fölött: meggyőződésünk, hogy számtalan szívben visszhangzik üdvözlésünk.

* **Rudolf trónörökös arcképe.** Az elhunyt Rudolf trónörökös leánykájának, a kis Erzsébet főhercegnőnek, már régi óhajta, hogy elhunyt édes apjának olyan olajfestésű arcképét bírja, amely a trónörökös életnagyságban, állva és tábornoki egyenruhájában ábrázolja. A kis főhercegnő ezt az óhajtatását közölte királyi nagypapjával, aki most teljesítette unokája kívánságát. Az elhunyt trónörökös arcképét, úgy mint azt a kis Erzsébet főhercegnő kívánta, Ruden ismert osztrák festő festette meg. A festő a képet Rudolf trónörökösnek kevéssel halála előtt készült fényképe után festette. A képet már átvették.

* **A Rhédey-kert kibővítése.** A polgári lövész-egylet tegnapelőtt adta be a város tanácsához a Rhédey-kert kibővítésére vonatkozó kérvényeit, a mely szerint a kibővítési terv

keretébe egy »Sport-tér« létesítése is beillesztetett. A terv keresztülvitele a városnak ott levő s jelenleg haszonbérbe adott földjeinek egy részét igényli, tehát ennek az átbocsajtását kéri. A »sport-tér« és épület költségeire 18363 frt 35 krt szavazott meg a lövöldé válsztmánya s határozatának foganatosításával a rhédei kerti felügyelőséget bizta meg.

* **A primási udvarból.** Vaszary Kolos bitoros hercegprimás a napokban udvarával együtt Esztergomba akart utazni a husvéti ünnepekre. A Duna áradása és kiöntése miatt azonban az érseki városban egészségtelen a levegő és így a különben is gyöngékedő főpap alighanem Budapesten marad. Ebben az esetben nagy-csütörtökön és husvét vasárnapján a Mátyás-templomban fog pontifikálni. A primás husvét után okvetlenül Esztergomba megy, hogy ott fogadja Agliardi bécsi pápai nuncius látogatását. Ekkor tartják meg a hercegprimás elnöklése alatt a konzisztoriumot.

* **A Körösök áradása.** Csucsáról ismét áradást jeleztek a tegnapi napon. A víz állása rendkívül magas és veszélytől tartanak. A műszaki erő és őrség ki van vezényelve. Minden veszélyeztetett ponton erősen munkálkodnak azonban ha újabb rohamos eső talál jönni a katasztrófa elkerülhetetlen. Az alispáni hivatalnak a víz állásáról távirati értesítéseket küldenek.

* **Mit jósol Falb április havára?** A híres időjós nem éppen kellemes kilátásokat nyújt a legközelebbi hetekre. Szerinte a hónap első harmada meleg, a második és harmadik hűvösebb. Gyakori viharok várhatók. Az egyes napokra a következő prognoszt állította fel: április 1—3. hó és fagy; 4—8. eső; 9—én zivatar, azután 13-ig ismét hó; 14—17. melegebb eső; 18—20-ig havazás; 21—23-ig zivataros esőzések; 24—26-ig hűvös száraz idő; 27—30-ig zivataros de melegebb esőzések. Jó lesz tehát esernyőről és gummizipőről gondoskodni.

* **A tartalékos tiszthelyettesek ruhája.** A közös hadügyminiszter rendelete, mely szerint a tiszti vizsgálatot sikerrel letett egyévi önkéntesek legnagyobb részét nem tartalékos tisztté, hanem csak tartalékos tiszthelyettesé nevezték ki, az általános meglepetés és elégedetlenség kivül még néhány oly kérdést is fölvetett, melyekre mindeddig sem a katonai szabályok, sem pedig a miniszteri rendeletek

alapján kielégítő feleletet adni nem lehetett. A közös hadügyminiszter egy legutóbbi rendelete most az egyik kérdést megoldani törekedett amaz elhatározás közlésével, hogy a hadgyakorlatokra bevonuló tartalékos tiszthelyettesek, ha a szabályszerű egyenruhával és felszereléssel nem rendelkeznek, a kincstár költségén látandók el a szükséges czikkekkel. Ez annyit jelent, hogy a tartalékos tiszthelyettesek az egyenruházati és felszerelési czikket sajátjokból beszerezni nem kötelesek és így e nagy kiadás alól megmenekülnek mindaddig, míg csak tartalékos tisztté nem nevezik ki őket.

* **Érdekes római levelek.** Lapunk szerkesztőse ígéretet kapott egy jelenleg Rómában tartózkodó, nagynevű férfiutól az iránt, hogy a »Tiszántúl«-nak az örökvárosból érdekes leveleket fog írni. Az első levél, ha az ígéret beválik, — amiben csepp okunk sincs kételkedni — április 7-én indul utnak. »Tiszántúl« újabb és illusztris munkatársának nevét el nem árulhatjuk, mert őrizni s e szándékát mi is tiszteletben tartjuk.

* **A Hentzi-szobor.** A megtartott vizsgálat folyama alatt a főkapitányság oly adatok birtokába került, melyek a rendőrséget arra a felfézésre jogosítják, hogy a merénylet terve a legutóbb lefolyt Kossuth gyász-ünnepély rendező-bizottságának néhány exaltált tagja által eszeltetett ki és hajtatott végre. A rendőrség tényleg e bizottság néhány tagját becsitálta és ellenük a vizsgálatot folytatja. Így nagyon kompromittálva van dr. Takáts Zoltán fővárosi ügyvéd, ki a Kossuth-gyászünnepély rendezőségében nagy mértékben vett részt, továbbá még néhányan, kik Szelessel szorosabb összeköttetésben állanak. A jogcímét, a melyen a vizsgálat megindított a rendőrség a btk. 418. §-ából merítette, melynek rendelkezése szerint büntetendő az, aki vallási szertartásra rendelt épületet vagy más tárgyat, ugyszintén aki sirt vagy siremléket, nyilvános emlékszobrot, kozkönyvtárban őrzött könyvet, kéziratot, — vagy a tudomány, művészet vagy ipar czéljainak szolgáló nyilvános gyűjteményben őrzött egyéb tárgyat, nyilvános levéltárban vagy közhivatali irattárban őrzött okmányt, iratot vagy más tárgyat jogtalanul megrongál, elpusztít vagy megsemmisít. A 418. §. pedig úgy rendelkezik: »A ki ingó dolgot szándékosan és jogtalanul megrongál vagy megsemmisít, vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal és 50 frrtól 1000 frrtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. A kísérlet büntetendő. Miután azonban a bűnvádi eljárásnak csakis a sértett fél indítványára van helye, nagyon érdekes lenne megtudni, hogy ez esetben ki a sértett fél?

* **Milyenek a eselések?** Egy hölgy lekiált tegnap az ablakból:

— Rendőr!

A rendőr sietve jön.

— Mi baj történt nagysága?

— Eddig még semmi sem történt. Csak arra akartam felkérni, menjen ki a konyhába és mondja meg a szakácsnénak, ne égesse el az ételt, úgy mint tegnap. Én nem merek neki szólni.

* **A katonai özvegyek és árvák ellátása.**

Furesa hírt olvastunk a minap egy bécsi katonai lapban, mely, ha valóban bizonyul, nem a legjobb színben tünteti fel a kormányt és különösen a honvédelmi minisztert. E hír ugyanis azt állítja, hogy a katonai ellátási törvénynek a tiszti özvegyek és árvákra való kiterjesztése úgy a közös hadügyminiszter — a német lap természetesen a birodalmi hadügyminiszterrel szól — mint az osztrák honvédelmi miniszter részéről már semmi akadályba nem ütközik, hogy ezek minden szükséges előkészületeket már megtették, de hogy a magyar kormány, a honvédelmi miniszternek a mult évi delegációk alkalmával tett kötelező nyilatkozata ellenére e nagyjelentőségű kérdés kedvező elintézésére érdekében semmit sem tesz. Mi nem tudhatjuk, hogy az állításból mennyi a való, de annyit tudunk, hogy a kérdés végleges megoldása, illetve az ellátási törvénynek a katonai özvegyek és árvákra való kiterjesztése továbbra el nem halasztható.

darabokkal... Anyja pedig nézte csendesen sírva.

Dombházy mélyen elmerült gondolataiba. Átkozta önmagát, amiért leányát szerencsétlenné tette...

Szórakozottan bontotta fel a leveleket és dobta el egymásután.

De egyen megakadt a szeme. Két levél volt beletéve az egyik hosszabb: Bétteleky írta, — a másik alá ez volt írva: Rétfalvy Guszláv.

Ezeket elolvastva szokatlan gyorsasággal ugrott fel és midőn a belépő inas Rétfalvyt jelentette, boldog, bizó mosolylyal sietett elébe.

... Sokáig maradtak együtt bezárkózva Dombházy szobájába és midőn kijöttek is még mindig tanácskoztak; de Dombházy arca könnyein keresztül is a reményt tükrözte vissza, Rétfalvy pedig boldogan öltötte az öreg karjába a karját.

*

Ugorjunk át egy évvel... Rózsikát kedves Gusztijának szerelme visszaadta az életnek, a gondolkodásnak... A nyári fürdőzés, a szórakozások és a szerető, gondos ápolás teljesen helyre hozták...

Most vigasság helye a Dombházy lakása. Esküvője van egyetlen leányának...

— Ime itt is vannak már! — kiált az örömben síró Dombházy, miközben magához öleli a hozzá érkezett új párt...

Folyik a lakoma. Egyik pohárköszöntő a másikat éri az új pár boldogságáért. Féktelen a jókedv, mert mindnyájan boldogok...

Dombházy is üdvözli gyermekeit és igéri,

hogy nagyon jó atyjok lesz, mert jóvá akarja tenni hibáját...

Itt van Bétteleky is, mint Rétfalvy nagybátyja és mint násznagya. Jókédvében csókot kér a szép menyasszonytól, mert mint nagybácsi ezt megérdemli...

Rétfalvy enyelegve biztatja piruló kis feleségét, elmondván, hogy Béttelekynek köszönhetik minden boldogságukat, mert lemondott Rétfalvy javára nemcsak a Rózsika kezéről, hanem összes vagyonáról is és még a mai napon átadja neki.

Rózsika neki bátorodva czuppanós csókot nyom Béttelekynek a mai napra hegyesre pedert bajusza alá, aztán pirulva siet Gusztijához...

Rétfalvy mosolyogva nézi a jelenetet; az örömszülők könnyelt szemekkel állanak...

— Látott már valaki ilyen új férjet? — szól Bétteleky kötekedve — nem is félti szép feleségét, pedig alig pár órája az övé még!...

— Nem félttem! — felel Rétfalvy — mert szeret. Bátyám pedig csak megérdemelt jutalmát kapta áldozatkészségeért és boldogságunkért...

Apróság.

Kaszárnyában. Az ezredes a szemle alkalmával észreveszi, hogy az egyik újoncz kabátja nincs egészen begombolva.

— Adta dezertorja, majd elküldöm a kis fiam dadáját, hogy öltöztesse... mi? két napi kurtavas!

* **Panasz a vi. jogi törvény alapján.** A polgármesteri hivatalnál panaszt emeltek az iránt, hogy Andriska József és Hadadi Dániel a város által készített kőhányás mint partvédmű mögötti területől, valamint a körösmédről a kavics és homok szállítást megengedték, természetesen pénzért. A vízjogi törvény értelmében a sebes körös folyó hatósági felügyelet és rendelkezés alatt áll, tehát nevezett parti birtokosoknak nem volt joguk a meder, vagy a part rongálását sem ingyen, sem pénzért megengedni, sőt azokat jókarban tartani kötelesek. Ezen panasz folytán az ügy vizsgálat tárgyává lesz téve s annak alapján majd a rendőrkapitány ösmerteti meg a vízjogi törvény büntető határozmányait azokkal, a kik hibásoknak találhatnak.

* **Nyomorékká tette az ijedtség.** Aradon a huszárkaszárnya kamarájában egy Dunkel nevű huszár petróleumot töltögetett a lámpákba. Az egyik lámpában valamiképpen meggyuladt a petróleum s a szerencsétlen huszár ijedtében annyira fejét vesztette, hogy az égő lámpát behajította az ott álló nyitott petróleumos hordóba. Ettől felrobbant az egész hordó s az explózió elszakította a huszárnak mind a két lábát.

* **Alapítványi helyek betöltése.** A nagyváradai lat. szert. főt. Káptalan folyó évi április 1-én tartott ülésében a Kreuzlerné-alapítványban megüresedett helyekre Juhász Lajos helyét vallású, elaggott asztalost és Zámbo-rovszky Ferencz r. kath. vallású elaggott szabót vette fel a f. évi április 1-től járó illetményekkel. — Sok szegény család inség sajtolta könyeit száritotta már fel ez a jótékony alapítvány!

* **A liberális hitvallás.** A »Nemzeti Újság« tegnap vezércikkében írja:

»Hiszek a mindenható államban, testnek és lélek urában.

Hiszek Tisza Kálmán urban, Magyarország egyetlen nagy fiában, ki fogantatott szent meggyőződésben, született fuzióból, szenvedett a véderővitában; felfüggesztetett a bihari pontok mellé, megbukott, leszállott a Lloydkörbe, honnan leszen eljövendő a szabadelvű párt vezérének, itélni az ellenzék felett.

Hiszek az aranyborjuban, a szabadelvűek öszszetartásában, a bünök boesánatában és a szabadelvű pártnak a jövő választásoknál feltámadásában.

* **A sirban sines nyugodalmuk.** Említettük a napokban, hogy Nagyváradon három kis hullát találtak, akiket bünös kezek fosztottak meg azon közös emberi jogtól, hogy megláthatásák azt a szenvedéssel telt, mégis annyira szeretett földi világot. A kis hullákat egy koporsóban temették el a bonczházból és most meg kell bontani a kis sirhalmot, mert így kívánja a törvény. Az egyik, ártatlan esecsemőnek nem volt szerencséje a bonczkéshez és a törvényszék megakarja állapítani a szükséges adatokat a halál okának bizonyítására. Az exhumálás — mint halljuk — ma, vagy holnap meg fog történni.

* **Egy szerelmes leány merénylete.** Szabadkán egy Flaschl nevű zsidőleány törrel rohanta meg P. D. városi tisztviselőt. A leány azt állítja, hogy P. házasságot ígért neki s ígérését nem váltotta be. Ezért szurkálta meg törrel. Két sebet ejtett rajta.

* **Áprilisi idő.** Április hónapja, a melyet már ösödök óta bolond hónapnak neveznek, igazán bolond módon köszöntött ránk. Az idő tulajdonképp már a mult vasárnap is jelentékenyen meg volt bolondulva, pedig hát még akkor nem is volt április. — Szép idővel kezdődött, aztán egyszerre csak elkezdett esendesen esni. Azután elállt. Azután megint esett. És ez így megy azóta mindennap. Néha úgy látszik,

mintha az ég kiakarna derülni; de ez a természetnek csak perezekig tartó csalóka játéka, mert nyomban megint olyan fekete fellegek tornyosulnak össze, hogy azt hihetné az ember, hogy közel van az itélet napja. És perezekig megint szakad az eső, majd megint egy gyöngécske erőtlen napsugár tör elő a felhők tömegéből. Az ember valósággal nem tudja, hogy vigyen-e magával esernyőt vagy se? A legkínosabban érinti ez a bolond idő a nagyváradai hölgyeket, kiknek fájó szívvel bár, de le kellett mondaniok a rendes déli sétákról s így nem mutogathatták uj tavaszi toilettejeiket, hogy irigységre és bámulatra keltsék a többi asszonyokat, kiknek esetleg pár nappal régebb keletű divat szerint készült öltözetük van. Hogy pedig ez a bolond idő, még talán sokáig fog tartani, vagy legalább is ma, azt bizonyítja maga a központi meteorológiai intézet időjelző távirata, mely a mai napra a következő: Változó, enyhe, helyenként esapadék.

* **Mozgalom a 25. §. ellen.** A budapesti egyetemi ifjuság is felemeli végre szavát az oktalannak bizonyult 25. §. ellen. Tegnap délután 4 órakor az egyetem első számú tantermében ülést tartottak, a melyen indítványozták, hogy az ifjuság a reá nézve sérelmes paragrafus eltörlését kérje a képviselőháztól. A szervező-bizottság élén Baross János joghallgató áll.

* **Az országos diák-kongresszus,** mint már említettük, az idén Debreczenben fog összejönni. Ma már véglegesen meg van állapítva, hogy mikor fog a kongresszus lefolyni. Az előkészítő bizottság elhatározta, hogy a deáksszövetség kongresszusa május 14-én veszi kezdetét és három napig tart, tehát 14-én, 15-én és 16-án tartja üléseit. Az előkészítő bizottság a napokban megállapítja a kongresszus egész lefolyását, de már elhatározott, hogy május 14-én, az első napon a nagyerdei Dobos-pavillonban nagyszabásu majálist tartanak, 15-én délben pedig a zenede hangversenytermében szintén nagyszabásu matiné lesz válogatott műsorral. Az előkészítő bizottság ügybuzgó működése biztosítja a debreczeniekét arról, hogy a kongresszus hivatásához méltó leiolást fog venni.

* **A hitelező szive.** Tegnap délután kegyetlen eljárást tanusított egy nagyváradai szatócs egy kis fizetésű hivatalnokkal szemben. Az illető már hat hét óta betegen fekszik és e csapás nem volt képes a szatócsnál csinált adósságát kiegyenlíteni. Történt, hogy a hivatalnok a fizetéséből megmaradt utolsó 10 forintost elküldte felváltani. A cseléd mitsem sejtve, véletlenül éppen s hitelező szatócs-hoz állított be, aki elvette a tíz forintot és azt mondta a cselédnek, elmehet haza és mondja meg a gazdájának, hogy küldjön még egy forintot és akkor kvittek lesznek. Ha más körülmények között tesz ilyet a szatócs ur, akkor sem jár el helyesen, mert hiszen senki sem lehet a maga bírāja, de kétszeresen minősíthetetlen eljárást követett el a jelen esetben, midőn a beteg embert és családját sanyaru körülmények közé sodorta. Különben az esetet eljelentették a rendőrségnél.

* **Az őszi nagygyakorlat.** Mint Bécsből jelentik, a hadsereg vezérkari főnöke, báró Beck tábornoszernagy a legközelebbi napokban Gyulafehérvár és Deés vidékét be fogja utazni a vezérkari iroda főnökeivel kíséretében, hogy a temesvári és nagyszabasi hadtestek őszi gyakorlatának helyét meghatározza.

* **A gyoroki csángók insége.** Aradmegye alispánja hosszabb átiratban értesítette az országos csángó-egyesületet a Györök községben tartózkodó csángók nyomorúságos helyzetéről. Az átirat szerint 80—90 család a legnagyobb nyomorúságban van, úgy hogy még kenyérük is alig akad. Az országos csángó-egyesület most 200 forintot küldött az alispánnak, hogy azt az inségesek közt ossza ki.

* **Találó hasonlat.** A nagyváradai püspöki aulában sokat nevetnek mostanában azon a jóizu hasonlaton, melyet egyik kütünő ötleteről

hires falusi plébános tett a minap a bibornok asztalánál, a hová hivatalos volt ebédre. Az ebédnél ugyanis a többi között szóba kerültek azok a nagyváradai katolikus férfiak is, kik csak névleg katolikusok, mert habár sokszor lelkesen védik az egyház tanait és a vallás jogait, de máskor azután, amit így építenek, önmagok rontják le. »Bizony, Eminentiad, jegyzé meg a plébános, olyanok ezek, mint az akaratos tehén, mely tele adja a sajtárt jóféle tejel, de azután mindjárt fel is rugja.

* **Harminez évig férfiruhában.** Bécsben az Odeon-gasseban egy részeg embert találtak a rendőrök az elzülles végső stádiumában. Nagy nehezen beszállították a rendőrségre, hol kiderült, hogy a részeg férfi voltaképpen nő, aki már harminez év óta jár férfiruhában és Elsert Pál név alatt gitárjátékkal kereste kenyerét a Lipót-város koreszáiban. Elsert Pál nagyon ismeretes alakja volt a bécsi alsóbb társadalomnak s ezért nagy feltűnést kelt ott hirtelen leleplezése.

* **Az idei fősorozás eredménye.** II. korosztálybeli 200 állott elő. Bevettek 66-ot; II. korosztályból előállott 120, bevettek 18-at; III. korosztályból előállott 101, bevettek 16-ot; a sorozás negyedik napján az idegenek állottak elő összesen 105-en, bevettek közülök 23-at. Az eredmény bizony elég silány.

* **A szegény koreai király.** Nem minden király nyugszik rózságyon. Így a koreai király sem tartozik azok közé, a kik a mesebeli boldogság részesei. Kivált jó barátai, a gyámkodó japánok okoznak neki sok gondot. Elsősorban összevesztették őt a feleségével, azután elbocsátattak általa két minisztert, végül a nyakába ültettek olyan tanácsokat, hogy néha-néha az isten mentse meg őt tanácsaik követségétől. — Ezek a tanácsosok az ujonnan kinevezett miniszterekkel egyetértve azon kezdtek működésüket, hogy a szegény király amugy is szűk kiadásait leszállították a felére. — Azután elbocsátatták az összes udvari inasokat és szolgákat, úgy hogy a koreai felségeknek magoknak kellett tüzet gyujtaniok, theát főzniök, sőt még cipőiket is tisztítaniok. Ezt aztán már az atyáskodó japánok is megsokalták s visszaadták neki a szolgaszemélyzet felét. De a koreai királynak helyzete még így is éppen csak annyira javult, hogy nem kénytelen többé legmagasabb saruit felséges önzeivel subiczkolni.

* **Hatmínczhat évig a fegyházban.** Illaváról írják, hogy ott tegnapelőtt bocsátották el B. J. rabot, aki Budapest közeléből való és összesen hatmínczhat esztendeig volt a fegyház lakója. Ezt a hosszú időt két részletben ülte le. Első ízben mint 21 éves fiatal embert rablőgyilkosság miatt tizenkét évi fegyházra ítélték. A mikor kiszabadult harmadnapra néhány forintért újra gyilkolt s ezért husz évre zárták el. A lelkifurdalás nem igen bánthatta, mert az 57 éves ember oly kövér, akár egy sörös hordó s szabadon bocsátása órájában 106 kilót nyomott.

* **Trachoma a katonaságnál.** Tolnán — mint onnan írják — trachoma nagy mértékben fellépett a katonaságnál. Mintegy kétszáz katonára kapta meg e veszedelmes bajt. A betegek egy része a városi, a másik része a katonai kórházban van elhelyezve. A város lakosságát nagy félelembe ejtette a veszedelmes járvány kitérése.

* **Állati előérzet.** A mult évi két nagy földrengés alkalmával, a mely Lokrisz városát teljesen elpusztította, megfigyelték, hogy az állatok, a melyeknek némelyik érzéke nagyon ki van fejlődve, mennyire megérik előre a közelgő földrengést. Martinóban vették észre, hogy a mult évi husvéti nagy földrengést megelőzőleg a kutyák borzasztó sivítást vittek véghez. Egy betegápoló pedig, a kinek a szobájában macska aludt, azt beszélte, hogy a földrengést megelőzőleg a macska feltűnő nyugtalansággal ugrált ide-oda. Mondják, hogy a kakasok is teljesen szokatlanul kukorékolnak.

Egy juhász a földrengést megelőzőleg nem volt képes nyáját visszatartani, oly vad sebességgel futottak az erdő felé, a honnan csak a földrengés elmúlása után tértek vissza.

* **Eredeti végrendekezés.** Krakkóban ez évi január havában valami Bienkovski Adám nevű uri ember halt meg. Végrendeletében a következő részlet fordult elő: Krakkó városának 100 frtot hagyományozok és rendelem, hogy ez összeg halálom napjától számítandó 345 éven át kamatoztassák és hogy a 345 éven át gyarapodó tőke örök időkre fennmaradjon, a tőke kamatai azonban Krakó város minden kori képviselőtestülete által évenként szétosztassanak. A városi számfőnök hivatal adatai szerint 3 százalékos kamatos kamatra elhelyezett 100 frt, félévi tőkésítés mellett, 345 év alatt 3.784.059 frtra, 3 1/2 százalékos mellett 21.595.729 frtra, 4 százalékos mellett 122.721.789 frtra szaporodik fel. — 345 év múlva tehát elérkezik az a szép idő, hogy Krakkóban nem lesz egyetlen szegény ember sem, mert a rengeteg összeget kitevő kamatokból akár házat is lehet venni minden egyes koldusnak.

* **APRÓ HIREK. Uj kamarás.** Ő felsége a király eszenkeszethei és bunyai Sivó Gyula főhadnagyának a m. kir. szegedi 3-ik honvéd huszárezredben a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta. — **Elégett emberek.** Amszterdamból írják, hogy egy ponton-utcai bérházban tűz támadt, mely alkalommal 5 ember elégett, 3 fiatal leány, kik a 3-ik emeletről az utcára ugrottak, halva maradtak a kövezeten. — **Nagy alapítvány.** Néh. Mudrány András szabolcsi földbirtokos liszkai, szegilongi, kereszturi és tokaji birtokait, mintegy 800.000 frt értékben a sárospataki evang. ref. főiskolának hagyományozta. — **Halálos szerencsétlenség** történt Erzsébetfalván. Novoszák Ferenczné ács munkás felesége, a ki egy épülő emeletes háznál, mint napszámosnő volt alkalmazva, az emeletre menet egyensúlyt veszített, a malterestádjával együtt lezuhant a fejtetőre esett. A szerencsétlen asszony azonnal szörnyet halt. — **Temesvárott** Weisz Zsigmond joggyakornok tegnap ismeretlen okból agyonlőtte magát. — **Radnán** Kern Lajos és Funkelstein Bernát iskolásfiúk játék közben a Marosba estek, a honnan csak holttestüket húzhatták ki. — **Mokrinban** Krdzsalm Zsiva 9 éves gyermek az Aranka-csatornába fulladt. — **Kolozsváron** Batori Gábor kéményseprő a fölött való bánatában, hogy kedvese elhagyta, szíven lőtte magát. — **Kozecz** községben Horváth Klára 60 éves asszony megáradt patakba esett és belefulladt.

Tiszavölgyi vizállások.

— Április 3-án reggeli 7—8 órákor. —

Fekete-Körös: Belényes 130 cm. null fölött (a tegnapi kimutatáshoz képest 30 cm. áradás.) Tenke 234 cm. null fölött. Nagy-Zerind 500 cm. null fölött.

Sebes-Körös: Csucsá 179 cm. null fölött (31 cm. áradás.) Nagyvárad 160 cm. null fölött (57 cm. áradás.) Körös-Ladány 502 cm. null fölött (57 cm. áradás.)

Kettős-Körös: Békés 613 cm. null fölött (7 cm. áradás.)

Hármas-Körös: Gyoma 674 cm. null fölött (4 cm. apadás.)

Berettyó: Margitta 146 cm. null fölött (36 cm. áradás.) Berettyó-Ujfalu 279 cm. null fölött (3 cm. apadás.)

Fehér-Körös: Borosjenő 514 cm. null fölött (74 cm. áradás.)

Árvizek mindenfelé.

Ma már valóságos árvizekről szólnak a hírek. Az ország minden részében nagy területek állanak víz alatt és kiszámíthatatlan károkat okoz az áradás.

A Duna a fővárosnál hat méter magasra emelkedett. Ennek következtében a mérnöki hivatal a zsilipeket elzáratta és a hivatalban éjjel nappal inspekciót tart. A I., II., III. és V. kerületekben a hol az árvízveszedelem a legnagyobb, az előjáróság egy műszaki közege és egy hivataloszolga van folyton szolgálatban. A tanács figyelmezteti a közönséget,

hogy a legcsekélyebb veszedelem esetén azonnal a hatósághoz forduljon. *A Margitsziget teljeseen víz alatt áll.*

A tegnapelőtt este megeredt esőzés máshol is tetemesen elősegítette az áradásokat.

Komárommegyében már kiöntött a víz. *Keszegfalvát* érte először az ár. *A község teljeseen víz alatt van. A házak, a földbirtokosok kastélyai, a jegyzői lak mind összedőltek. A lakosság kétségbeesetten iparkodik életét megmenteni, minden egyéb az ár martaléka.* Éjjel történt a kiöntés és a mentési munkálatok azóta folyton tartanak. Egy béres legényt éppen akkor huztak ki a házból, mikor annak falai összeomlottak. A butorokból és értékesebb holmiból alig lehet valamit kihalászni.

A Csallóköz egyéb helyeken is víz alatt áll nagyrészen. Aranyos, Apáca, Szakálos, Guta, Csicsa, Magyaros, Ocsa és Lak-Szakátos határaiban mintegy 30.000—40.000 hold területen hullámszik az ár piszkos habjai.

Az udvardi járás talán még szomorúbb helyzetbe jutott a Vág áradása következtében. Izsá, Hetény, Ó-Gyalla, Szent-Péter, Kamocsa, Smely, Kurtakesz, Naszád és Bagota községek határaiban 50.000—60.000 hold területen valóságos tenger hullámszik. A Vág és a Zsitva szinte összeolvadtak. A víz még egyre terjed.

A Duna vize alatt áll az Erzsébet-sziget is Komárom alatt.

Sopronból jelentik, hogy a Répeze folyton újabb helyeken szakítja át a pártot. Kapuvár a legkritikusabb helyzetben van. Dolecska műszaki tanácsos és Baán alispán állandóan a helyszínen maradnak.

A Tisza is egész hosszában árad. Mellék-vizei is csak helylyel-közzel apadnak.

A Maros Lippa és Radna tájékán közel négy méter magas és folyton emelkedik. Lippa fakereskedései, Radna jórésze és a solymosi vár tövében épült falurész víz alatt vannak. Az eső gyakori.

Aradi tudósítások szerint ott is kritikus a helyzet. A vároddal alját elöntötte az ár. A eszlai erdő egy részét, a katonai lövöldét, a téglagyárat és a védőtöltést kívül eső tanyákat szintén, minden perczben hatalmasan emelkedik a víz. A nagyobb víztömegek érkezését vészlövéssekkel jelzik.

Egyedül a Temes és Béga apadnak.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kőtről 10-10, 8-02.	Gyoma-Kő felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

I R O D A L O M.

Figyelmeztetés.

Mint a Szent-István társulatnak új tiszteletbeli tagja értesitem e társulatnak helybeli és vidéki tagjait, hogy az 1894-iki tagilletmény: Dupanloup »Jézus Krisztus« ez. nagy munkája megérkezett. (A tagilletmény többi részét: Kath. Szemle, Társulati Értesítő, Naptár, közvetlenül Budapestről kapják a tagok.) A napokban minden tag meg fogja kapni. A tagdíjat (3 frt 15 kr.) és az esetleges reklamációkat hozzám tessék küldeni. — Új tagok szintén nálam jelentkezhetnek.

Nagyvárad, 1895. április 3.

Dr. Vucskics Gyula,
theol. tanár.

— Az „Armenia“ jubilaris századik füzetét adta ki, mely szép kiállításban, a nyomdai technika minden rendelkezésre álló eszközének felhasználásával jelent meg. Üdvözlő sorokat,

cikkekkel, költeményekkel s más dolgokat találunk e füzetben az örmény és nem örmény kitünőségek színe-javából. Ott találjuk: Lukács Béla, id. br. Bornemissza Károly, Vadnay Károly, Vámbéry Armijn, dr. Szilágyi Sándor, dr. Csiky Viktor, Szamosi János, gr. Kornis Viktor, dr. Torma Miklós, dr. Molnár Antal, dr. Fodor József, Fehér Gerő, dr. Hermann Antal s sok más kiváló és nemes embert.

Az Armeniának jubileuma alkalmából mi is őszinte üdvözlötünket küldjük.

— „Politikai Hetiszemle.“ A legújabb (ez idei 13-ik szám) a következő érdekes tartalommal jelent meg: A negyedik ülészak küszöbén, írta R. Belföld. A nyitrai választás morálja, írta V—s. Vicinális vasutak, írta Palócz László. Külföld: II. Vilmos, Bismarck és egy német birodalom, írta Székely Sámuel. Közgazdaság: Fiume és Orsova, írta B—l—s. Tőzsde és pénzügy. Közoktatás: A magyar tanítók kasszinója, írta Erchinger János. — Irodalom. A hétről.

— Az „Iskola“ cz. folyóirat VI. évfolyama Bodnár G. szerkesztése alatt a felsőbb, közép és alsóbb népiskolák összes tanítóit érdeklő minden ügyet a legváltozatosabb alakban tárgyalja. — Hogy ezen egyetlen kath. folyóiratot mindenki megszerezhesse, van szerencsénk kijelenteni, miszerint rendkívülieg az 1895-iki egész évfolyamot a t. tanító, növendékpap és képezdész urak egy forint kedvezményes áron kapják, ha ezen kedvezményes előfizetési összeget a kiadóhivatalhoz (Reizer János könyvkereskedése Szatmáron) előre beküldik. Érdeklődők sziveskedjenek néhány nap alatt jelentkezni, hogy a szétküldés ügye rendezhető legyen. — Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra szívesen küld. — Tisztelettel: Az »Iskola« szerkesztősege.

T A N Ü G Y.

M e g h i v ó.

A II. országos és egyetemes tanügyi kongresszus előkészítő-bizottságától nyert megbízatáshoz híven a kongresszus szervezése céljából az országos gyűlést ezennel egybehívjuk. A gyűlés 1895. április 11-én, nagycsütörtökön, délután 4 órákor Budapesten, a Lipót-utcai városháza közgyűlési termében fog megtartatni!

Az országos szervező gyűlés tárgyai lesznek:

1. A II. országos és egyetemes tanügyi kongresszus szervezete.
 2. A kongresszus »összes ülés«-nek tárgyai.
 - Előadó: dr. Beke Manó, középiskolai tanár.
 3. A rendező bizottság megválasztása.
- A gyűlést eshetőleg közvácsora követi.

Az előkészítő-bizottság márcz. 8-án hozott határozata értelmében az országos szervező gyűlés tagjai lehetnek:

- a) az előkészítő-bizottság tagjai;
- b) az egyesületek és testületek küldöttei;
- c) a nevezettek kivül azok, kik a 2 frt tagdíj lefizetésével a kongresszus tagjainak jelentkeznek.

Ezek szerint az érdekelteket tisztelettel meghívjuk és felkérjük a tekintetes tanítói és tanári egyesületeket és testületeket, hogy képviseltetésükről gondoskodni sziveskedjenek.

A jelentkezések április 4-ig Nagy László-hoz, az előkészítő-bizottság titkárához, (Budapest, József-körút 85.) intézendők s a tagsági díjak Mauritz Rezső igazgató urhoz, pénztárhoz, (Budapest, VI. ker. áll. reáliskola) küldendők. Azok, a kik kedvezményes vasuti jegyre számítanak, márczius 25-ig Soumlyay József-nél, a Magyarországi Tanítók Orsz. Bizottsága alelnökénél (Budapest, II., Városmajor-utca. árvaház) jelentkezzenek.

Budapest, 1895. márczius 14.

Dr. Heinrich Gusztáv, Nagy László,
elnök. titkár.

EGYLET.

A budapesti katolikus körnek 1894. évi »Értesítőjéből« adjuk a következő adatokat. A kör vagyonálladéka a múlt év végén 9566 frt 51 kr, Mult évi bevétel és kiadás 6494 frt 85 kr. Folyó évi költségelirányzat 6965 frt 88 kr. A kör alapító tagjainak száma 67, a helybeli rendes tagok száma 650, a vidéki rendes tagok száma 83, a pártoló tagok száma 148, ujabban belépett tagok 30, tehát az összes tagok száma 978. — Ugyanezen értesítő végén ki vannak mutatva az összes vidéki kath. körök és olvasó egyletek, melyeknek száma ez idő szerint 111.

Biharmegyei gazdasági egyesület.

68/1895.

Értesítés.

Az országos gazdasági egylet kezdeményezésére Budapesten folyó évi május hó 19-től 23-ig a III-ik országos gazda kongresszus lesz megtartva.

Felhívjuk mindazon gazdasági egyleti tagokat, kik egyletünk képviselőjében a gazda kongresszuson résztvenni óhajtanak, ez iránti szándékukat egyletünk elnökségénél mielőbb, de legkésőbb f. évi április hó 15-ig jelentsék be, — a midőn az egylet által megbízó levéllel láttatnak el az illetők.

Felemlítjük, hogy a kongresszuson résztvevők 5 frt tagsági díjat tartoznak fizetni, mely összeg május hó 1-ig a kongresszus pénztárába befizetendő.

Kelt a biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának Nagyváradon, 1895. évi márczius 19-én tartott gyűléséből.

Nagy Lajos
egyleti alelnök.

REGENY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Írta: Edhor J.

(3)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

— Mindig különös volt a te lényed, látzók, hogy nem vagy mieinkféle, azért bir oly vonzóerővel rád nézve az, hogy előkelő lehess! Ne mondj elient Felix, te jó vagy, lásd, sokkal jobb, mint a falu többi ifjai. De máskülönbben valami olyan sajátságos ömlik el egész lényeden, mely semmiben sem közös a falu szokásaival, miért is nem lehet csodálkozni, ha minden lépted oda irányul, hogy valami nagy lehess a világban. Bizonyára sikerülni is fog és azért végre jobb is, ha nem leszel pap.

— Én nem tehetek róla, hisz elégszer mondja nagybátyám: benned más vér csörge-dez. De ki vetheti szememre neked, hogy nem vagyok olyan, mint ő s nem bírom az ő türelmes, áldozatkész lelkét? És miért nem lehetek oly egyszerű mint te Alojzia, s miért nem cserélhetem el lelkemet a te szelid és leirhatatlan kegyes lelkeddel? Miért kell, hogy azon égő vágy ösztönözzön, hogy a világba menjek, mely lehetetlenné teszi kívánságok teljesítését?

A fiu kitörő fájdalomában az egyik sir mellé a magas fübe ereszkedett le és szép arcát mind két kezével megindultan fedte el.

Mély esend lön. Csak az esti szellő lengett csendesen suttogva az édesdeden illatozó borostyán lombokon keresztül és egy fülemile panaszló dallama hallatszott a szomszédos bokrokból.

— Ne sirj Felix — vigasztalá Alojzia, miközben csendesen törle le a csillámló könnyeket a fiu arcáról — a jó Isten s kedves nagybátyád majd mindent jóvá tesznek.

II.

Ugorjunk át 7 évet.

A tiszteletet keltő, most majdnem egészen ősz plebános örömteljes várakozásban állott kertje bejáratánál. Kezét szeme elé tartva nézett az utcán végig hol nagy távolban fehér por felhőske mutatkozott.

— Jön, Dorottya, jön — kiáltott be a házba, melynek ajtaján sűrű zöld ékitmény huzódott végig, míg egy nagy koszoru a ház felett volt megerősítve, melynek gyönyörű szín összeállítása határozottan finom izlésre és igen ügyes kézre mutatott.

Egy törpe, már korosabb hölgy igen szelid arcvonásokkal, melyek szinte ugyanazok voltak a papéval, lépett hamar ki a ház belsejéből.

— Látod-e a szekeret Dorottya? Már a kalapjával int.

— Ó Felix, igen, igen. Ide Neró, Felix jön. Látod János ez állat tudja kit értek, mint hegyei füleit és mint csóválja farkát.

— Igen minden örvendez velünk. De régen is éreztük hiányát. A fiu erősen szívünk-höz tapadt.

— Mily áldás reánk e gyermek, — mondá a papnővére, — mily derék és szorgalmas és midőn kitünő vizsgáját meghallottuk

— Hol marad Alojzia? — szakítá hirtelen félbe testvérét a pap, megindulását elrejtendő.

— Az előbb itt volt és Felix számára pompás koszorut és fehér liliom csokrot hozott majd megint eljő midőn a viszontlátás öröme kevésbé csillapodott. A kedves Alojzia nagyon jó és mindentfigyelembe vevő gyermek.

E közben a kocsi, mely még az előbb oly távol látszott elérte a falu első házáat. Alig jött be a faluba, már jobbról-balról a virágok ezrei repültek a szekér felé; mindenünnen barátságos arczok köszönték az érkezettet. A pap Felix, mint a faluban nevezték, kitünően tette le vizsgáját és hazajött, hogy nagy bátyját láthassa, mielőtt a papnővéldébe menne. Ez a hír járt szájról-szájra. Hogy pap lesz, ez már régóta kicsinált dolog, jóllehet azt mondá a fiatal molnárné öreg anyja, ki mint jós nő volt ismeretes a faluban, hogy Felixnek oly világias szemei vannak, a melyek nem valók olyanak, ki pap akar lenni és még oly sötétek és mélyek mint egy erdei tó, s bizony alig ha lesz pap belőle. De nem hallgatott senki az öregre. Felix pappá lesz; az bizonyos, hisz a plebános mondá s a mit ő mondott az mindig igaz volt! Minden ember megesküdött volna rá, akár mint a szt. evangéliumra.

A kocsi a kapu előtt állott meg, Felix kiugrott s egyenesen nagybátyja karjai közé sietett, ki gyöngéden simogató meg kezeit és a keresztényi szíves fogadás jeléül a szent kereszt jelét csinálta az ifju szép homlokára.*

Aztán Felix Dorottya nénit ölelte át, ki hangos zokogásban tört ki.

Mélyen le kellett hozzá hajolnia, mert sokkal magasabb volt mint ő, és sokkal erősebb mint nagybátyja. Dóra néni pár pillanatig kezében tartá az ifju arcát és mélyen nézett a hollófeke különösen fénylő csillagokba. Azután hangosan mondá:

— Ó most is jó és kedves, oly kedves.

Azután bementek a plebános szobájába, mely ma egész ünnepélyesen volt feldíszítve. Az asztal mellé telepedtek, melyen Felixnek minden kedvencz étele állott. És Márton a szolga, ki már sok éven keresztül állott a pap szolgálatában, s szerencsétlenségére néma volt, nagy darab pogácsát és egy jó pohár ürmöst kapott, hogy az ifju urat a városból haza hozta. Maga Dóra néni hozta ki ezeket neki.

Mintegy fényű, oly magasan és karesun állott Felix nagybátyja előtt, kinek vonásaiban csendes meghatottság tükrözé vissza magát, és keze majd ezt, majd azt, igazítá helyre, mely különben is helyén volt.

Az ételek érintetlenül állottak a szépen leterített asztalon. Senkisé gondolt arra, hogy azokat megizelje. Felix csak folyton beszélt és beszélt; elbeszélte szép csengő hangjával munkásságát, vizsgáját és az érdekes mellékeményeket, melyek időnkint előadták magukat.

A plebános figyelmesen hallgatá és közben-közbe mosolygott. De különben szemei folyton

* Szokás a német katolikusoknál, hogy az érkezőt barátságuk jeléül homlokán a szt. kereszt jelével illetik.

Felix szép, erőteljes alakján nyugodtak, melyen valamit keresett, vagy talált, a mi őt ugylátszik nyugtalanítá. Midőn azonban kis idő múlva, mialatt Felix hét év alatt történt dolgait elmondogató, az estharangocskának, tiszta ezüst hangja szólalt meg, fölemelkedtek mind a hárman egyidőben; s míg a pap őszfejét alázatosan meghajtá a kereszt előtt, testvére pedig szokás szerint a földre szegzé szemeit, addig Felix a mellék ablakhoz lépett, s kezét imára tevé össze, de alakja egy vonással sem hajlott alább, s feje is mozdulatlan maradt.

A nap régóta lenyugodott, csendes félhomály feküdt a bokrokon, s az egész papi lakon. A temető akáczfáin vidám madárkák énekeltek esti imájukat. A pompásan illatozó jázmin bokor alatt ált a pap s a leáldozó nap utolsó fényével csendesen mondá el breirazumát. Körülbelül már végéhez ért, midőn valami hirtelen támadt zaj által figyelmessé lett. Felemelé fejét és egy kiáltással kiejté a könyvet a kezéből. Egy magas, erős, de már öreges, s kinézésre megrögzött gonosztevőnek látszó koldus állott előtte. Barna arczából két koromfekete szem pislogott bosszusan a papra, míg szakáltól övezett szája körül különös mosoly támadt.

— Jó estét tisztelendő ur! — mondá halkán az idegen.

— Vissza! Mit akar itt szerencsétlen! — kiáltá a pap, borzadva nézvé az alakra, mialatt arczából minden csep vér eltűnt.

— Ne ijedjen meg oly erősen. — mondá szentelenül a koldus. — Az igaz, hogy rég óta nem láttuk egymást, de hisz még is csak kötelességem, vagy egyszer a kicsike után tudakozódnom! Pompás emberré lett. Láttam ma megérkezésénél, ön bizonyára igen jámborrrá tette! — Szentelen nevetés rutitá el a beszélő vonásait. — Jól elrejtőzött vele tisztelendőség, mert különben már régebben tettem volna látogatásomat.

— Távozzék — parancsolá a pap és hideg veríték gyöngyözött homlokán. — Távozzék és ne jöjjön ide többé, ne háborítsa e háznak békéjét, mert nincs joga e fiuhoz.

— Ohó, az kellene! Persze az urfi nem fog szabad akaratóból követni. Tisztelendőségem bizonyára ellenem irányuló méreggel és epével töltötte el szívét és talán egy pár kiközösítési formulára megtanítá, melyeket ellenem . . .

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A budavári merénylet.

Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)

A rendőrség titkolódzása mellett a legelentétesebb hírek keringenek a Hentziszobor ellen elkövetett merénylet ügyében indított vizsgálatról. Annyi tény, hogy a rendőrség 2000 korona díjat tűzött ki a tettes kézrekerítőjének. Szeless Adorján, az Olvasd szerkesztője a fővárosból eltűnt. Családjához legalább tegnap reggel óta nem került vissza. Némelyek szerint a rendőrség börtönében ül, mások a főváros egyik-másik kávéházában vélték látni. Bécsben a merénylet híre nagyon kinos benyomást tett.

Árvizek.

Budapest, április 3 (Saját tud. táv.)

A Duna vízszíne a fővárosnál 626 cm-terre emelkedett. Számos háznak pinczéje megtelt vízzel. — Kapuváron a vészbizottság permanenssé lett. Éjjel táviró szolgálat lett elrendelve. A Répcze igen sok kárt okozott. Holnapra általában a vizek apadását várják.

Törvény a papok ellen.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

A »Magyarország« szerkesztőségéből vesztük azt a csaknem hihetetlenül hangzó hirt, hogy Bánffy miniszterelnök ma viszi magával az összminiszterium jóváhagyásával szerkesztett törvényjavaslatot »a papok politikai izgatásainak megtorlására.« Ha ez igaz, úgy nem kell hozzá kommentár.

A 25. §. ellen.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Az egyetemi ifjuság népes közgyűlést tartott ma délután 4 órakor a központi egyetem egyik tantermében, melyen elhatározták, hogy a többi magyar főiskolák ifjuságával együtt kérvényt intéznek a képviselőházhoz a 25. §. eltörlése tárgyában.

Uj belvárosi plébános.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

A főváros közgyűlése ma délután tizenegy szavazattöbbséggel Kirneri Károlyt választotta a belváros plébánosává.

A kiel-i ünnepe.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

II. Vilmos császár Hollmann államtitkár kíséretében ma reggel 8 órakor Kielbe érkezett és az összes hadihajók üdvözlése között a Hohenzollern-yachtra szállott. — Párisban az elmúlt éjjel a szocialisták tiltakozó gyűlést tartottak a francia hajóhadnak a kiel-i ünnepeken való részvétele ellen.

Szibériába deportált kath. pap.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Rigából jött értesítés szerint az ottani gimnáziumi katolikus hitoktató Trassun 5 évre Szibériába lett deportálva azért, mivel az orosz propaganda elé akadályokat gördített.

Katonai kémkedés.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Kisenevi távirat szerint Gregoriff orosz tábornokot 8 évi kényszer-munkára ítélték, mivel Osztrák-Magyarországnak katonai terveket adott el.

Orosz konczielés.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Az orosz lapok cikkeit közlenek arról, hogy Oroszországnak föltétlen szüksége van Ázsia keleti részén egy jégmentes kikötőnek bírására.

Havazás.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Lemberg-i távirat jelenti, hogy tegnap óta Galiciában nagy havazás van.

Keletázsiai hírek.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Li-Hung-Csang, a megsebesített kínai békekövet néhány nap alatt fölgyógyul, midőn a béketárgyalásokat újra megkezdik. — A kolera a keletázsiai partvidékeken erősen terjed.

Osztrák püspöki konferencia.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Bécsben ma délelőtt Schönborn hibornok elnöklete alatt ülést tartott a püspöki bizottság, melyn Gruscha és Haller herczegérsek, a laibachi, seckani érsek, a linzi és stpölteni püspökök vettek részt.

Az orosz hajóhad erősítése.**Budapest, április 3. (Saját tud. táv.)**

Az orosz pénzügyminiszterium 3.400.000 rubelt szavazott meg egy gyorsgözös építésére.

Különfélék.

☉ **A reklám.** Boston egyik utcáján előkelő, fehér kabátos gigerli sétál. Járása, öltö-zete feltűnést keltő. Az utcasarkon fiatal, halványarcú hölgy áll elébe.

— Itt vagy, nyomorult, hűtlen! Rád akadtam.

A nő kiáltására nagy tömeg verődik össze, mely rémülten látja, hogy a sápadt arcú hölgy nagy üveg tintával önti végig a gavallér fehér kabátját.

A gavallér kétségbe van esve, a tömeg lázong, sokan nevetnek a tintafoltos ficsuron, a mikor a tömött sorokból hirtelen előlépett egy ember, torkon ragadta a gavallért és így szól hozzá:

— Uram! Három évvel ezelőtt még lett volna oka a kétségbeesésre. Mióta azonban Mr. Wittes föltalálta az ő híres föltisztítóját, azóta önnek sem oka, sem joga nincsen a kétségbeesésre.

Erre az érdekes uri ember nyílt utcán eltávolítja a gavallér ruhájából a foltokat s a tömeg éljenzés közben méltóságos lépésekkel eltávozik.

Egy órával később Boston egy másik városrészében ugyanez a jelenet ismétlődik ugyanazzal a gavallérral, ugyanazzal a hölgygyel és ugyanazzal a föltisztítóval.

☽ **Ő az okosabb.** Egy párisi népgyűlésből közli a Figaro a következő jelenetet:

A népgyűlésen részt vett egy orvos, aki a szószerke lépve, beszélt a szociális mozgalmakról és kijelentette, hogy a népnek meg kell adni, amit követel.

— A nép a burzsoák fogait követeli! ordfoltotta valaki a hallgatóság közül.

Az orvos hevesen protestált, irtóztató zsi-vaj keletkezett és valaki jóakaró hangon így iparkodott az orvost lecsendesíteni:

— Engedjen neki, hiszen ön az okosabb!

Közgazdaság.**A magyar marha tenyésztése.**

A naponta szaporodó közterhek, rossz terményárak, s más egyéb kalamitások, melyekkel most a gazda küzködik, arra utalják a gazdát, hogy minden erejét összeszedve, minden alkalmat felhasználjon, hogy e kétséges helyzetéből mielőbb kibontakozhassék.

A mostani marhának mellett a legjövedelmezőbb gazdasági ág a marha tenyésztés, mely okszerűen kezelve a gazdának biztos jövedelmet ad. Magyarország szeszélyes klimatikus viszonyai mellett a magyar faj marhának tenyésztése minden marhafaj között még eddig a legbiztosabb, mely marha fajt azonban az országba importált nyugati faj igen háttérbe szorította, s egyben tenyésztését is elhanyagolták, továbbá hátrányára voltak a magyar marha tenyésztésének a 60—70-es évekbeni magas terményárak is, mi miatt a legjobb legelőket feltörték, s szántóföldnek használták.

Most amidőn a gazdának rossz terményárak miatt jövedelme nagyon megapadt, nagy

segítségére lenne a magyar marhának olesó tenyésztése, mely azonban most megvan nehezítve a szűk legelő miatt és jó anyag hiányában.

Elvitázhatatlan tény az, hogy egyedül csak azon gazdaságok, a melyek nagy marha állománnyal bírnak, képesek a mostani gazdasági viszonyok között jövedelmet felmutatni.

A nyugati marhának tenyésztése, nagy befektetés — költség — és rizikóval jár, míg ellenben a magyar faj marhának tenyésztése sokkal egyszerűbb, olesóbb, és praktikusabb azért, mivel nincs annyi betegségnak kitéve, mint a nyugati marha.

A magyar marha a külföld előtt is elő-mert igavonó jószág, nehezebben fejlődik ugyan, de tartása félannyiba kerül, mint a nyugati marháé, télen csutkán, tavasszal szalmán, 15-zeken tengődik, s nyáron a kopár legelőn, tarló mezőn eléledgel, a nyugati faj marhát pedig az istállón kell tartani télen-nyáron, ha a gazda azt akarja, hogy kifejlődjék, nyáron a zöld takarmányt fogyasztja, télen szénán, darán és répán él. A magyar marhának olesó tartása után egy pár szép ökörért 300—400 frtot lehet bevenni, s egy pár szép éves tinó borjuért 100 frtól 150 frtot kaphatni, mindezen jó tulajdonságai mellett ezen marha faj tenyésztése évről évre hanyatlik, elkorcsosodik, s ha ez tovább így tart, végképpen semmivé válik.

A magyar marhának kitűnő jó tulajdonságait a porosz és a cseh is elismeri, a világ legelső igavonó marhájának tartja, ezrivel vásárolja azt az országban, addig az az ország, mely hivatva van ezen marha fajnak tenyésztésére, elkorcsosodását, létszámabani apadását csak közönnnyel nézi, ezzel szemben azonban előnyt ad a nyugati marhának, a mely marha faj az országba behurczolta a ragadós tüdő bajt, mely betegség tudtommal azelőtt az országban nem létezett.

Hogy a magyar faj marhának tenyésztése minden körülmények között igen kifizeti magát, bizonyítja az is, hogy évek során át e marha faj mindig megtartotta jó árát, dacára az idej nagy takarmány hiányának és drágaságának, a mostanában megtartott országos vásárokon a marha árak inkább magasaknak, mint alacsonyaknak mondhatók, a kövér marha ára pedig éveken keresztül magasán áll, nagyon egyszerű számitáson alapszik tehát a magyar marha tenyésztés hasznossága és jövedelmezősége, ha az alacsony gabonaárak és takarmányszüksége mellett is, annak ára még mindig fenntartja magát, hová fejlődnek ez, több takarmány és jobb termény árak mellett?

Ezekből kiindulva a magyar marhának tenyésztését jobban felkellene karolnia a kormány, egyeseknek és községeknek, nagyobb gondot kellene fordítani az apa állatok beszerzésére, erre a megyei gazdasági egyesület volna első sorban hivatva, mert ha minél előbb intézkedés nem történik ez ügyben, egy évtized múlva, csak elesenevzedett magyar faj marhát találunk mind az országban, mind megyékben, már pedig egyedül csak ez a marha faj képes az ország szeszélyes klímájával megbirkózni, és olesó tartása által hasznot adni.

Székelyhid, április 2-án.

Pehártz Sándor,
urad. tisztartó.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 3.

Készaru üzlet. Készbuza ma csekély mérvben ki-náltatott és szilárd hangulat mellett 12.000 q. hazai buza jött forgalomba melyért malmaink teljes árakat fizettek. Idegen búzában nem volt forgalom.

Rozs irányzata szilárd.

Árpa irányzata szilárd.

Tengeri irányzata szilárd.

Zab irányzata emelkedő az árak 10—20 krajczárral emelkedtek.

II. Határidő üzlet. Alacsonyabb külföldi jegyzések nálunk csekély reakciót kellettek és búzában 3—4 krnyi áresökkenéssel kezdtük meg a forgalmat. Tengeri s zab azonban emelkedő irányzatban maradtak, ugyszintén rozs tavaszra, melyért 6 frt fizett. Délután a tartós esős időjárás némi szilárdabb hangulatot hozott létre.

Előfordult kötések: buza tavaszra 7.04—7.09 frt, buza május júniusra 6.92—6.97 frt, rozs tavaszra 5.96—6.— frt, tengeri máj.—jun. 6.65—6.69 frt, zab tavaszra 6.54—6.59 forint, szept. okt. 6.12—6.15 frt káposzta-rep-eze augusztus—szeptemberre 10.60—10.77 forint.

Mai hivatalos jegyzések effektív árúknban.

		B u z a					
		100 kgr. ára		100 kgr. ára			
		Minős. súly hektol.	frttól	frtlig	Minős. súly hektol.	frttól	frtlig
F a j	Bánsági	uj 74	---	---	75	---	---
	„	uj 76	---	---	77	---	---
	„	uj 78	6.95	7.---	79	7.---	7.05
	„	uj 80	7.05	7.10	81	7.10	7.15
Tiszavidéki	„	uj 82	7.15	7.20	---	---	---
	„	uj 74	---	---	75	---	---
	„	uj 76	---	---	77	---	---
	„	uj 78	6.60	6.65	79	6.65	6.70
Pestvidéki	„	uj 80	6.70	6.75	81	6.75	6.80
	„	uj 82	6.80	6.85	---	---	---
	„	uj 74	---	---	75	---	---
	„	uj 76	---	---	77	---	---
Fejérmegyei	„	uj 78	6.55	6.60	79	6.55	6.60
	„	uj 80	6.65	6.70	81	6.65	6.70
	„	uj 82	6.75	6.80	---	---	---
	„	uj 74	---	---	75	---	---
Bácskai	„	uj 76	---	---	77	---	---
	„	uj 78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
	„	uj 80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
	„	uj 82	6.70	6.75	---	---	---
Román	„	uj 76	---	---	77	---	---
	„	uj 78	6.60	6.65	79	6.65	6.70
	„	uj 80	6.70	6.75	81	6.75	6.80
	„	uj 82	6.80	6.85	---	---	---
Szerb	„	uj 74	---	---	75	---	---
	„	uj 76	---	---	77	---	---
	„	uj 78	---	---	79	---	---
	„	uj 80	---	---	81	---	---
Bolgá	„	uj 74	---	---	75	---	---
	„	uj 76	---	---	77	---	---
	„	uj 78	---	---	79	---	---
	„	uj 80	---	---	81	---	---

Sertés-üzlet.

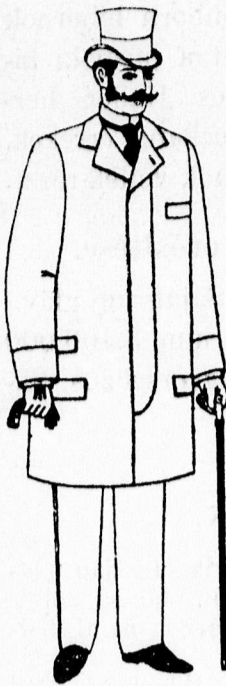
Kőbánya, április 3. Készlet: 130.116 drb. Urasági öreg kővér I. rendű: 45-46 kr.; közép: 45½-46½ kr.; süldő kővér: 48-49 kr.; sovány: 46-47 kr.; román: —; Szerb kővér 45-46 kr.; könnyű 44. 45 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: kissé kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	123.75
Magyar koronajárdék	99.20
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4½%	126.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2½%	104.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérési jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	161.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcson	152.—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	124.—
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	158.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1083.—
Magyar hitelbank részvény	465.25
Osztrák hitelintézet részvény	412.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	453.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	967.—
Német birodalmi márka	59.70
London vista	122.25

NYILTTÉR.



Tavaszi felöltők (Überzieher) tiszta gyapjú Milton 11 frt. Fekete Camgarn vagy Cheviot szövethől 13 frt. Vizmentes Havelok köpeny nagy pellerin gallérral 10 frtért kaphatók

NEUMANN M.

férfi-ruha-üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishid-fő. (Czégemet hasonnevű czéggel kérem össze nem téveszteni. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközölköztetnek. Meg nem felelő árúkat szívesen kicseréltetnek.

(77) 11-75

Építési vállalkozók részére pályázati hirdetés.

A nagyvárad helyörség tisztikara azonnal, — legkésőbb azonban 1896. május 1-vel — **kaszinó-helyiséget** szándékozik több év tartamára bérelni.

Következő helyiségekre van szükség:

1 nagyobb terem, 1 fogadó terem, 1 olvasó terem, 1 játékszoba, 1 tálaló helyiséggel egybekötött tágas konyha, 2 legényszoba, 1 italkimérési szoba, megfelelő pincze, padlás és fűkamara helyiségekkel.

Részletekre nézve fölvilágosítást ad: az egyet titkára, Nagy-Teleki-utca, Jellinek-féle ház, a cs. és kir. 33. gyalogdandár-parancsnoksági irodában, naponta 11 és 12 óra között.

(87) 2-3

Önkéntes árverés.

A »László-malom I-ső telepén f. hó 5-én pénteken délután 3 órakor

köszén, deszkák, faanyagok, ócska vas és géprészek

készpénzfizetés mellett el fognak adni, mely árverésre a venni szándékozók ezenel meghívotnak.

Nagyvárad, 1895 április 1-én.

A »László-malom«

(86) 3-3

felszámoló bizottsága.

Hirdetéseket

elvéllal jutányos áron

0-19 (19)

a

„Tiszántúl“

kiadóhivatala:

Nagyvárad, Apácza-utca 3.

SZILÁDKY ÉS TÁRSA

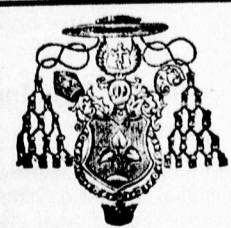
FÉRFI SZABÓK

NAGYVÁRADON, Bémer-tér, (Poynár-féle ház.)

Férfi ruhák.

Midőn a tavaszi és nyári idényre gazdag választéku **angol** és **francia** kelmékkel berendezett raktárunkat a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

a külföld legujabb eredeti divatczikkei



Főtisztelendő
Dr. Schlauch Lőrincz
bíbornok úr
ő Eminenciájának
szállítója.

nagy választékban nálunk kaphatók, s — tekintettel a divat haladására, — a **jó munka** és **izléses divat** keresztül-vitelére a legkitünőbb erővel rendelkezünk. Szövetek mérték szerinti eladása gyári áron. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk, és mintákkal szolgálunk.

(79) 4-10

„Jutányos, határozott árak!“